

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Igazságügyi Felügyeleti Főosztály

Iktatószám: XX-IFFO/1611/ 3 /2019.

Bende Zsolt úr részére,

kmt+request-12895-d0cecec3@kimittud.org

Tisztelt Uram!

„Közérdekű adat igénylés – Szakértői tevékenység jogosultsága” tárgyú, 2019. június 9. napján kelt, elektronikus úton megküldött megkeresésével kapcsolatban – az Ön által feltett kérdéseket is feltüntetve – az alábbiakról tájékoztatom. Jelzem, hogy tájékoztatásom kizárólag a kimittud.atlatszo.hu weboldalon kerül feltöltésre, tekintettel arra, hogy pontos elérhetőségi címet nem adott meg a levelében.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 26. § (1) bekezdése alapján „az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - az e törvényben meghatározott kivételekkel - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse”.

Az Infotv. 3. § 5. pontja szerint „közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat”.

Az Infotv. 3. § 6. pontja alapján „közérdekből nyilvános adat: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli”.

Tájékoztatom, hogy az Ön által feltett kérdések fentiek alapján nem az Igazságügyi Minisztérium, mint igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság kezelésében lévő közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatokra vonatkoznak, hanem jogszabályok értelmezéséről kért tájékoztatást. Ezzel kapcsolatosan engedje meg, hogy felhívjam a figyelmét arra, hogy az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozatára tekintettel az Igazságügyi Minisztériumnak a jogszabályok értelmezése tárgyában kiadott állásfoglalásai nem kötelező erejűek, hanem tájékoztató jellegűek, azok az egyedi ügyben eljáró bíróságokat, hatóságokat, illetve a szakértőket nem kötik.

1. „Hogyan állapítható meg, hogy egy adott pszichológus jogosult, vagy egy adott időpontban jogosult volt-e igazságügyi szakértői tevékenységet végezni felnőttek és/vagy gyermekek vonatkozásában.”

Igazságügyi szakértőként, így a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő is, egy adott szakterületen – az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvényben (a továbbiakban: Szaktv.) meghatározott kivételekkel – az járhat el, aki az arra vonatkozó szakterületen bejegyzésre került az Igazságügyi Minisztérium által vezetett igazságügyi szakértői névjegyzékbe. **Bejegyzése után az igazságügyi szakértő mindaddig jogosult a szakterületén igazságügyi szakértői tevékenységet végezni, amíg az adott szakterület vonatkozásában az igazságügyi szakértői névjegyzékből történő törlésére nem kerül sor.**

Tájékoztatom, hogy az igazságügyi szakértői tevékenység végzésére való jogosultság terjedelmét a névjegyzékbe bejegyzett szakterület adja, nem pedig a szakértő képesítése. A személy vizsgálatával járó igazságügyi szakértői tevékenység esetében a vizsgálandó személyi kör tekintetében, az Iszr.-ben meghatározott szakterület megnevezése (pl.: gyermeksebészet, gyermek- és ifjúsági pszichiátria, klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia) az irányadó. Emellett a személy szakértői vizsgálatára vonatkozó szabályokat, illetve az egyes szakkérdésekben alkalmazandó szakértői vizsgálatok típusát és azok részletszabályait az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet (a továbbiakban: Működési rendelet) tartalmazza.

A klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterület terjedelmét illetően a Működési rendelet 20. §-a ad iránymutatást, miszerint meghatározza, hogy mely szakkérdések esetén kell a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia vizsgálatot lefolytatni. Ezt a vizsgálatot kizárólag a **klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő** végezheti. Az erre a szakterületre bejegyzett szakértőnek pedig az **Iszr. 2. mellékletének 21. pontja** alapján **okleveles pszichológusi képesítéssel, továbbá klinikai és mentálhigiéniai felnőtt szakpszichológia vagy klinikai és mentálhigiéniai gyermek és ifjúsági szakpszichológia szakvizsgával kell rendelkeznie.** Az a szakértő tehát, aki a fent megjelölt jogszabályok alapján *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia* szakterületre bejegyzésre kerül, azon a szakterületen a szakértői névjegyzékből való törléséig önálló igazságügyi szakértőként jogosult szakértői tevékenység végzésére, így különösen a szakvéleményhez szükséges vizsgálatok elvégzésére, a szakvélemény előkészítésére, elkészítésére és annak előterjesztésére.

A Működési rendelet kizárólag a 19/A. § (3) bekezdésében – a fiatalok terhelte belátási képességének büntetőeljárás során történő vizsgálatához – írja elő kötelező jelleggel klinikai és mentálhigiéniai gyermek szakpszichológusi, vagy ezzel egyenértékű szakvizsgával rendelkező szakértő alkalmazását. **Egyéb esetekben a Működési rendelet lehetőséget ad arra, hogy a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia vizsgálatot mind a felnőtt, mind pedig a gyermek szakvizsgával rendelkező igazságügyi pszichológus szakértő lefolytassa, függetlenül a szakkérdések korosztályra irányultságától.** Ennek szükségességét támasztja alá a Működési rendelet 20/A. §-a is, amely szerint klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során a szakértő kizárólag a kirendelésben megjelölt személyt vagy személyeket és a közöttük fennálló, a kirendelés teljesítése szempontjából releváns kapcsolatot vizsgálja. **A vizsgálat tárgyát ugyanis a legtöbb esetben a kirendelésben megjelölt személyek közötti releváns kapcsolat (pl.: szülő-gyermek kapcsolat) képezi, amelyhez a személyek ugyanazon szakértő általi vizsgálata szükséges.**

Emellett fontos megjegyezni, hogy **amennyiben kizárólag az egyik korosztály vizsgálatára irányul a szakkérdés, úgy lehetőség van az annak megfelelő szakvizsgával rendelkező igazságügyi szakértő kirendelésére is.** Az igazságügyi miniszter az általa vezetett igazságügyi szakértői névjegyzékkel, mint közhiteles hatósági névjegyzékkel biztosította az ennek megállapításához szükséges információk nyilvánosságát. Az igazságügyi szakértői névjegyzékben (<https://inyr.im.gov.hu/Szakertok>) a felhasználó a „Közlemények” rovatban feltüntetett információk mellett – az új szakértői törvény hatályba lépésétől (2016. június 15.) – nyilvános adatként találja

meg az igazságügyi szakértő végzettségére, egyéb szakmai képesítésére, illetve minősítésére vonatkozó adatokat, így azt is, hogy milyen típusú szakvizsgával (felnőtt vagy gyermek) rendelkezik.

2. Azt, hogy ki és milyen szakképesítése szerint végezhet egészségügyi, azon belül igazságügyi szakértői tevékenységet, azt mely hatóság, engedélyezheti, és hogyan lehet ezen engedély meglétéről az érintett hatóságnál (vagy bárhol máshol) meggyőződni?

Az 1. pontban leírtak szerint **igazságügyi szakértőként egy adott szakterületen** – a Szaktv-ben meghatározott kivételekkel – az járhat el, aki az arra vonatkozó szakterületen bejegyzésre került az **Igazságügyi Minisztérium által vezetett igazságügyi szakértői névjegyzékbe**. Bejegyzése után az igazságügyi szakértő mindaddig jogosult a szakterületén igazságügyi szakértői tevékenységet végezni, amíg az adott szakterület vonatkozásában az igazságügyi szakértői névjegyzékből történő törlésére nem kerül sor.

Tájékoztatom továbbá, hogy az *egészségügyről* szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) az egyéb egészségügyi ellátások között határozza meg a klinikai szakpszichológiai tevékenységet¹. Az Eütv. 110. § (2) bekezdésében foglaltak alapján **egészségügyi tevékenységet önállóan** – külön törvényben foglaltakra is figyelemmel – **az adott tevékenység folytatására jogosító egészségügyi szakképesítéssel rendelkező és az adott szakképesítés tekintetében a kötelező továbbképzési kötelezettségét teljesített vagy a továbbképzési kötelezettség teljesítése alól e törvény szerint mentesült, a működési nyilvántartásba bejegyzett személy végezhet**. Az önállóan végzett egészségügyi tevékenység – a (4), (4a), (10) és (10a) bekezdésben foglalt kivételekkel – az arra feljogosító szakképesítésnek a működési nyilvántartásba történő bejegyzésétől kezdhető meg. Az Eütv. 112. § (4) bekezdés c) pontja alapján az egészségügyi dolgozók tekintetében a működési nyilvántartás tartalmazza a működési nyilvántartási ciklus megújításának és lejártának időpontját, valamint az egészségügyi dolgozó által megszerzett és a működési nyilvántartásban szereplő valamennyi szakképesítés és szakképzettség tekintetében fennálló, e törvény és jogszabály szerinti továbbképzési kötelezettség teljesítését vagy továbbképzési kötelezettség alóli mentesülés tényét. Az Eütv. 112. § (2) bekezdése alapján a működési nyilvántartás a (4) bekezdés b)-n) pontja szerinti adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül.

Az egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személyek alap- és működési nyilvántartásáról, valamint a működési nyilvántartásban nem szereplő személyek tevékenységének engedélyezéséről szóló 18/2007. (IV. 17.) EüM rendelet (a továbbiakban: EüM rendelet) 4. §-a szerint **a működési nyilvántartást az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (a továbbiakban: ÁEEK) vezeti**. A működési nyilvántartás az alábbi linken érhető el:
<https://kereso.enkk.hu/>

- a) Ahhoz, hogy a klinikai felnőtt és gyermek szakpszichológia szakterületre vonatkozó egészségügyi tevékenység (azon belül szakértői tevékenység) elvégzésére jogosult legyen egy pszichológus, elegendő az egyik szakirány (felnőtt, vagy gyermek), hogy a szükséges szakképesítéssel rendelkezzen? Ez egyben azt is jelenti, hogy a másik részterületen jogosult volna egészségügyi tevékenység azon belül szakértői tevékenység végzésére?

A klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértők az előző kérdésekre adott válaszokban kifejtettek alapján mindkét korosztály (felnőtt, gyermek) tekintetében jogosultak szakértői tevékenység végzésére. Az egészségügyi tevékenység végzésre azonban más szabályok vonatkoznak. Álláspontom szerint

¹ Eütv: 103. § (2) bekezdés

az igazságügyi szakértői szakpszichológusi tevékenység az egészségügyi és a szakértői tevékenység határán mozog, mivel a pszichodiagnózis felállítása egészségügyi tevékenység, azonban azt nem követi egy terápiás eljárás (amely az egyik lényeges eltérés a felnőtt és a gyermek szakvizsga között) a szakértői tevékenység során; a szakvélemény összeállítása, a szakértő eljárása a perben, hatósági eljárásban pedig véleményem szerint nem tekinthető egészségügyi tevékenységnek.

Mindezekre tekintettel az egészségügyi tevékenység végzésére való jogosultság terjedelmére irányuló kérdése megválaszolása érdekében javaslom az illetékes szaktárca, az Emberi Erőforrások Minisztériuma megkeresését.

- b) **Konkrét helyzetben az a személy, akinek a szakképesítése „klinikai és mentálhigiéniai felnőtt szakpszichológus”, az végezhet-e egészségügyi tevékenységet (azon belül pszichológus szakértői tevékenységet) gyermekek vonatkozásában, illetve fordított helyzetben gyermek szakpszichológus végezhet-e egészségügyi tevékenységet (azon belül pszichológus szakértői tevékenységet) felnőttek vonatkozásában? Milyen szabályok vonatkoznak a jogosultság eldöntésére? Továbbá jogosultság szempontjából hogyan befolyásolja a választ a szakterület és a szakismeret/szakképesítés közötti különbség? Az említett végzettségek átjárhatók és egymással „behelyettesíthetők”? Ezen kérdés megítélésére milyen szabályok az irányadók?**

A válasz tekintetében a 2/a. pontban foglaltakat tartom irányadónak.

3. **Van olyan szabály, ami feljogosíthatja a szakértőt, hogy „klinikai felnőtt szakpszichológia szakvizsgával” a gyermek területen (is) szakvélemény adjon, vagy egyáltalán a gyermek vizsgálatra? Ha van kérem tájékoztasson a konkrét szabályról.**

Az 1. pontban foglaltakra hivatkozással tájékoztatom, hogy az igazságügyi szakértői tevékenység végzésére való jogosultság terjedelmét az Iszr.-ben foglaltak alapján a névjegyzékbe bejegyzett szakterület adja, nem pedig a szakértő képzése.

Az Iszr. 2. mellékletének 21. pontja alapján a *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia* szakterületen bejegyzett szakértőknek okleveles pszichológusi képzéssel, továbbá *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt szakpszichológia* vagy *klinikai és mentálhigiéniai gyermek és ifjúsági szakpszichológia* szakvizsgával kell rendelkezniük. Az a szakértő tehát, aki a fent megjelölt jogszabályok alapján *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia* szakterületre bejegyzésre kerül, azon a szakterületen a szakértői névjegyzékből való törléséig önálló igazságügyi szakértőként mindkét korosztály (felnőtt, gyermek) esetében jogosult szakértői tevékenység végzésére, így különösen a szakvéleményhez szükséges vizsgálatok elvégzésére, a szakvélemény előkészítésére, elkészítésére és annak előterjesztésére.

4. **Melyik módszertani levél van hatályban és miért? Az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 20. számú módszertani levele AZ IGAZSÁGÜGYI PSZICHOLÓGUS SZAKÉRTŐK MŰKÖDÉSI KÖRÉRŐL ÉS TEVÉKENYSÉGÉRŐL vagy a Az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 10. számú módszertani levele AZ IGAZSÁGÜGYI PSZICHOLÓGUS SZAKÉRTŐK MŰKÖDÉSI KÖRÉRŐL ÉS TEVÉKENYSÉGÉRŐL?**

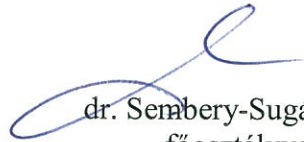
A Szaktv. 89. § (1) bekezdése alapján a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara elnöksége az igazságügyi szakértői tevékenység egységes és magas színvonalú ellátása érdekében módszertani levelet ad ki. A módszertani levél kiadását a Kamara szervei, különösen a minőségbiztosítási bizottság, a Kamara szakmai tagozatai, igazságügyi szakértői intézmény, igazságügyi szakértői testület, Teljesítésigazolási Szakértői Szerv, valamint a névjegyzéket vezető hatóság indítványozhatja.

Módszertani levelek kiadására tehát elsősorban a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara elnöksége jogosult, a Szaktv. 89. § (7) bekezdése alapján ugyanakkor az elnökség nem adhat ki módszertani levelet olyan szakterületen, amelyen az egészségügyért felelős miniszter vagy annak irányítása, felügyelete alatt működő szervezet külön jogszabály alapján módszertani levél kiadására jogosult.

Fentiekre tekintettel a kérdés megválaszolása és az igazságügyi pszichológus szakértőkre vonatkozó hatályos módszertani útmutató megküldése érdekében javasolom, hogy forduljon az Emberi Erőforrások Minisztériumához.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2019. július „5”.

dr. Sembery-Sugár Hajnalka
főosztályvezető

